

TILSYNS- RAPPORT

Bergen Arkitektøgskole

Periodisk tilsyn med systematisk kvalitetsarbeid

2024

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et statlig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUT har eget styre og er faglig uavhengig i oppgavene som er definert i universitets- og høyskoleloven. I tillegg utfører vi forvaltningsoppgaver som er delegert fra Kunnskapsdepartementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å føre tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning og å stimulere til kvalitetsutvikling som sikrer et høyt internasjonalt nivå i utdanningstilbudene ved institusjonene.

NOKUT skal bidra til at samfunnet har tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. Gjennom arbeidet vårt skal NOKUT søke å bistå institusjonene i deres kvalitetsarbeid.

NOKUT bruker sakkyndige i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no.

NOKUT er sertifisert som miljøfyrtårn

Institusjon	Bergen Arkitektøgskole
Sakkyndige	Herman Fiksdahl Haavik, Tina Bering Keiding, Eamon O'Kane, Klas Ruin og Elin Nesje Vestli
NOKUTs saksnummer	22/12720
Dato for vedtak	2. oktober 2024

© NOKUT Oppgi NOKUT som opphav ved bruk av materiale.

Forord

NOKUT fører tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og skal bidra til kvalitetsutvikling ved institusjonene. Dette gjør vi blant annet gjennom å føre tilsyn med institusjonenes systematiske kvalitetsarbeid. Alle norske universiteter og høyskoler er pålagt å ha dokumenterte interne systemer for kvalitetssikring av utdanningene. Det skal ikke gå mer enn åtte år mellom hvert tilsyn med en institusjons systematiske kvalitetsarbeid.

Den 15. februar 2023 sendte Bergen Arkitekthøgskole (BAS) søknad om akkreditering som høyskole til NOKUT. Siden et tilfredsstillende kvalitetsarbeid er en forutsetning for akkreditering, ba NOKUT BAS om å sende inn dokumentasjon på at høyskolen oppfyller kravene til systematisk kvalitetsarbeid i universitets- og høyskoleloven § 3-5 (1) og § 10-1 (3), studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og studietilsynsforskriften § 4-1.

Den 14. februar 2024 fattet NOKUTs styre følgende vedtak:

Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Bergen Arkitekthøgskole har enkelte mangler. Høyskolen må rette opp manglene påpekt i studietilsynsforskriften § 4-1 (3).

Krav til oppretting:

Bergen Arkitekthøgskole må i samsvar med egne rutiner dokumentere praksis for at høyskolen systematisk kontrollerer at studietilbudet tilfredsstiller kravene i forskrift om kvalitetssikring i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-3 og kapittel 2 i forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning. Bergen Arkitekthøgskole må vise hvordan høyskolens vurderinger er knyttet til de enkelte kravene i forskriften. Frist for oppretting er 1. juli 2024.

Styret ga administrerende direktør fullmakt til å fatte vedtak i saken etter at den sakkyndige komiteen hadde vurdert dokumentasjonen på oppretting fra BAS. Den 2. oktober 2024 fattet administrerende direktør følgende vedtak:

Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Bergen Arkitekthøgskole er tilfredsstillende. Alle krav i universitets- og høyskoleloven § 3-5 (1) og § 10-1 (3), studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og studietilsynsforskriften § 4-1 er oppfylt.

Denne tilsynsrapporten består av innstillingen fra den sakkyndige komiteen, med tilleggsvurderinger etter dokumentasjon på oppretting av studietilsynsforskriften § 4-1 (3) (kapittel 1–5) og Bergen Arkitekthøgskoles uttalelse til den sakkyndige komiteens endelige innstilling (kapittel 6).

Den sakkyndige komiteen som har vurdert kvalitetsarbeidet ved Bergen Arkitekthøgskole, hadde følgende sammensetning:

- Herman Fiksdahl Haavik, student ved Norges teknisk-naturvitenskapelig universitet NTNU
- Tina Bering Keiding, lektor og avdelingsleder ved Centre for Educational Development (CDE) ved Aarhus Universitet

- Eamon O’Kane, professor i maleri og tegning og tidligere dekan ved Fakultet for kunst, musikk og design ved Universitetet i Bergen
- Klas Ruin, arkitekt og partner i arkitektkontoret Spridd
- Elin-Sofie Nesje, professor i tysk litteratur- og kulturvitenskap og tidligere rektor og prorektor ved Høgskolen i Østfold (komiteleder)

Åshild Kise, Anne Karine Sørskår og Eva Refsdal har vært NOKUTs saksansvarlige i tilsynet. NOKUT ønsker å takke den sakkyndige komiteen for vel utført arbeid. Vi vil også takke alle studenter og ansatte ved Bergen Arkitekthøgskole som har bidratt til komiteens arbeid gjennom å dokumentere kvalitetsarbeidet og delta på intervjuer under institusjonsbesøket.

Oslo, 2. oktober 2024

Kristin Vinje

Abstract

Norway's national agency for quality assurance in Education (NOKUT) was established in 2003 with the mandate to review both the quality practices and the quality assurance work at the country's higher education institutions. NOKUT abides by the European Standards and Guidelines 2015 (ESG) which are operationalized in three pieces of national legislation: the central Act relating to universities and university colleges, the ministerial Quality Assurance Regulations and NOKUT's own Academic Supervision Regulations.

The reviews are periodical in nature and each institution gets called upon every six to eight years. NOKUT appoints expert committees for these reviews who, in the first phase, examine targeted documentation from each institution, consisting of strategy, framework and implementation of internal quality assurance systems and systematic quality work. The second phase is a site visit where the committee interviews key stakeholders such as the leadership group, relevant faculty members, administrative staff and students. If the expert committee concludes that the institution falls short of the ESG criteria as operationalized in the laws and acts, i.e., non-compliant, NOKUT might limit the institutions' accreditation rights.

Bergen School of Architecture (BAS) was established in 1986 as a private foundation and has received government funding from 1996. BAS' architecture programme, as well as the architecture programmes in Oslo and Trondheim which BAS is an alternative to, were recognised under EU's council directive for architecture in 2001. BAS offers a single master's programme in architecture and has 165 students and approximately 20 man-years.

NOKUT reviewed BAS for the third time in 2023–2024, and the committee concluded that BAS' quality work was only partially compliant with the national regulations and BAS' own routines. Hence, BAS had to document that it systematically monitors that the master's programme meets the requirements in section 3-1 and 3-3 of the Quality Assurance Regulations and section 2 in the Academic Supervision Regulations within 1 July 2024. After reviewing the new documentation from BAS, the committee has concluded that BAS' quality work is now compliant with the national regulations.

Innhold

1 Om tilsynet ved Bergen Arkitekthøgskole (BAS)	7
2 Om Bergen Arkitekthøgskole og organiseringen av kvalitetsarbeidet.....	9
2.1 Bergen Arkitekthøgskole.....	9
2.2 Organiseringen av kvalitetsarbeidet	10
3 Vurderinger og konklusjoner for de enkelte kravene	14
3.1 Universitets- og høyskoleloven.....	14
3.2 Studiekvalitetsforskriften.....	18
3.3 Studietilsynsforskriften	21
4 Komiteens samlede konklusjon	37
5 Vedlegg til komiteens innstilling.....	39
6 BAS' offentlige uttalelse til den sakkyndige innstillingen	40

1 Om tilsynet ved Bergen Arkitekthøgskole (BAS)

Bergen Arkitekthøgskole (BAS) sendte 16. februar 2023 inn dokumentasjon på høyskolens systematiske kvalitetsarbeid. Det periodiske tilsynet med høyskolens systematiske kvalitetsarbeid har foregått parallelt med behandling av BAS' søknad om akkreditering som høyskole, med overlappende sakkyndig komite og institusjonsbesøk.

BAS sendte inn supplerende dokumentasjon 19. mai og 19. juni, samt 17. november og 12. desember 2023, i forbindelse med at innstillingen fra den sakkyndige komiteen ble sendt til offentlig uttalelse.

NOKUT gjennomførte institusjonsbesøk ved høyskolen 25. og 26. mai 2023. Besøket omfattet både søknaden om institusjonsakkreditering og tilsynet med kvalitetsarbeid. Den sakkyndige komiteen intervjuet da høyskolens ledelse, studenttillitsvalgte og studenter uten tillitsverv, vitenskapelig ansatte, medlemmer i studiekvalitetsutvalget og i læringsmiljøutvalget samt styreleder og ansatte i administrasjonen. Vurderingene til den sakkyndige komiteen er basert på dokumentasjon fra institusjonen og intervjuer under institusjonsbesøket.

BAS fikk den sakkyndige innstillingen til offentlig uttalelse 10. oktober 2023, med en tilsvarsfrist på fem uker. BAS sendte 16. november 2023 en uttalelse vedlagt ny dokumentasjon på at høyskolen har endret sine rutiner for systematisk å kontrollere at studietilbudet tilfredsstillende alle forskriftskrav, og dokumentasjon som skulle vise at BAS bruker kunnskap fra kvalitetsarbeidet til å utvikle kvaliteten i studietilbudet.

På grunnlag av den nye dokumentasjonen knyttet til kravet i § 4-1 (5), har komiteen justert sin vurdering og anser at kravene i denne bestemmelsen nå er oppfylt. Når det gjelder vurderingen av kravene i studietilsynsforskriften § 4-1 (3), fastholder komiteen imidlertid at BAS fortsatt ikke oppfylder kravene til gjennomført systematisk kontroll av at relevante forskriftskrav er oppfylt. Komiteen leverte endelig innstilling etter offentlig uttalelse 10. januar 2024.

BAS fikk komiteens endelige innstilling til orientering 10. januar 2024, og kommenterte denne i en ny uttalelse 12. januar 2024.

NOKUT merket seg komiteens endelige innstilling og uttalelsen fra BAS datert 12. januar, som også er forelagt komiteleder. NOKUT så at opprettingskravet slik det var formulert i innstillingen, ikke er tydelig nok for å sikre at BAS gjennomfører og dokumenterer en systematisk kontroll over tid, og foreslo at opprettingskravet presiseres noe for å tydeliggjøre at de vurderingene BAS gjennomfører, må gjøres i samsvar med forskriftskrav og BAS' egne rutiner samt vise de vurderingene høyskolen gjør knyttet til det enkelte krav. Administrasjonen la derfor følgende justerte formulering for opprettingskravet frem for styret:

Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Bergen Arkitekthøgskole har enkelte mangler. Høyskolen må rette opp manglene påpekt i studietilsynsforskriften § 4-1 (3).

Bergen Arkitekthøgskole må i samsvar med egne rutiner dokumentere praksis for at høyskolen systematisk kontrollerer at studietilbudet tilfredsstillere kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-3 og kapittel 2 i forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning. Bergen Arkitekthøgskole må vise hvordan høyskolens vurderinger er knyttet til de enkelte kravene i forskriften. Frist for oppretting er 1. juli 2024.

BAS sendte inn dokumentasjon på oppretting 1. juli 2024. Med unntak av Eamon O'Keane, som siden forrige vurdering hadde tatt på seg et oppdrag for BAS som medfører inhabilitet, oppnevnte NOKUT den samme komiteen som i første runde av tilsynet til å vurdere BAS' dokumentasjon på oppretting. Komiteen gjorde sine vurderinger i august 2024 og sendte sin innstilling etter vurdering av dokumentasjon på oppretting til NOKUT 2. september 2024. I denne rapporten kommer de nye vurderingene og den nye konklusjonen for studietilsynsforskriften § 4-1 (3) kommer etter komiteens opprinnelige vurderinger av kravet.

BAS sendte sin offentlige uttalelse til den endelige innstillingen 17. september 2024.

Oversikt over den skriftlige dokumentasjonen er tilgjengelig i elnnsyn – offentlig elektronisk postjournal.

2 Om Bergen Arkitekthøgskole og organiseringen av kvalitetsarbeidet

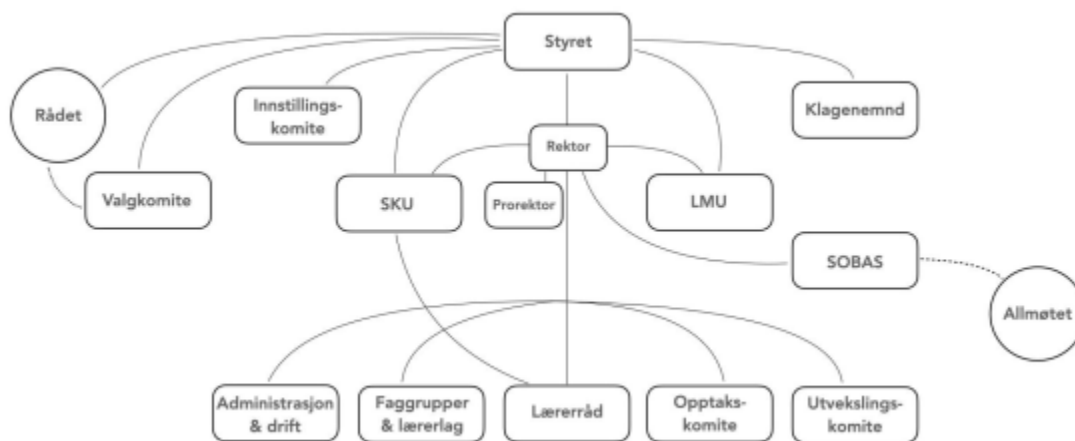
2.1 Bergen Arkitekthøgskole

Bergen Arkitekthøgskole (BAS) er en privat høyskole med ett akkreditert studietilbud, femårig *master i arkitektur*. Høyskolen er organisert som en stiftelse. BAS ble etablert i 1986, fikk eksamensrett første gang etter privatskoleloven i 1990 og ble tildelt støtte over statsbudsjettet i 1996. I 2001 ble arkitektutdanningen godkjent i henhold til EUs arkitektdirektiv, samtidig som arkitektutdanningene i Oslo og Trondheim fikk denne godkjenningen.

BAS har per i dag ca. 165 studenter og ca. 21 årsverk. BAS ble opprettet og godkjent som et pedagogisk alternativ til de øvrige arkitektutdanningene i Norge. Den alternative pedagogikken og didaktikken er basert på et fagmiljø av praktiserende arkitekter, kunstnere og ingeniører. Ingen lærere er ansatt i mer enn 50 prosents stilling, og litt over 50 prosent av det vitenskapelige personalet er ansatt på åremål. Store deler av fagmiljøet ellers er ansatt i engasjementer. Aktiv praksis ved siden av stillingen ved BAS er et vilkår for ansettelse og engasjement ved høyskolen. Høyskolen har et internasjonalt sammensatt miljø av både studenter og lærere, og all undervisning de to siste årene av utdanningen foregår på engelsk.

Høyskolen er lokalisert i Bergen, i et stort lokale som opprinnelig har vært fôrsilo, og har blant annet fått økonomisk støtte fra Kulturrådet og Bergen kommune for å utvikle arealene, som BAS også låner ut til samarbeidspartnere innen produksjon og visning av kunst.

Høyskolestyret er høyskolens øverste organ og er ansvarlig for å tilsette rektor. Rektor tilsettes i 100 prosents stilling og prorektor i 50 prosent. Begge stillingene er åremålsstillinger på fire år med mulighet for fornyelse én gang. BAS er en liten høyskole med kun ett studietilbud og ingen underavdelinger. Høyskolen har ingen ledergruppe, men samles i ulike faglige og administrative grupper under ledelse av rektor. I dokumentasjonen som er sendt til NOKUT, skriver BAS at studentene er representert i de fleste av høyskolens komiteer og råd. Videre skriver BAS at høyskolen har lang tradisjon for at vedtak blir fattet med konsensus.

Figur 1: Organisasjonskart som viser hovedstruktur og rapporteringslinjer ved BAS.

Bergen Arkitekthøgskole og NOKUT

NOKUT godkjente kvalitetssystemet ved BAS i 2009 og i 2016. BAS har bare ett studietilbud, som høyskolen har fått godkjent før kvalitetsreformen i 2002. NOKUT har derfor ikke akkreditert *master i arkitektur* ved BAS.

2.2 Organiseringen av kvalitetsarbeidet

Kvalitetssystemet

Det kommer frem i dokumentasjonen at BAS har justert kvalitetssystemet flere ganger etter at det ble godkjent av NOKUT i 2009 og 2016, og at siste revisjon var i 2022.

Hovedelementene i systemet ligger likevel fast.

BAS skriver at kvalitetssystemet skal bidra til å synliggjøre god kvalitet og avdekke sviktende kvalitet. Gjennom å frembringe informasjon til ledelsen og styret som gir grunnlag for avgjørelser om prioritering og ressursfordeling, skal systemet primært bidra til forbedring av kvaliteten. Relevante prosedyrer og dokumenter fra kvalitetsarbeidet skal fortløpende publiseres på høyskolens nettsider.

I systembeskrivelsen blir det redegjort for hvilke sentrale lover og forskrifter som regulerer virksomheten og har konsekvenser for studiekvaliteten. I tillegg vises det til følgende interne dokumenter som er styrende for høyskolens virksomhet: forskrift om masterstudiet, studieplan, retningslinjer for studiet, strategiplan, statutter for stiftelsen Bergen Arkitekthøgskole og en handlingsplan for likestilling og kjønnsbalanse.

Aktørenes ansvar og oppgaver

Styret har det øverste ansvaret for kvalitetssystemet og studiekvaliteten, herunder ansvar for effektiv drift og høy kvalitet i den faglige virksomheten. Styret mottar årlig rapporter fra studiekvalitetsutvalget (SKU) og læringsmiljøutvalget (LMU) og kan be om iverksetting av tiltak på grunnlag av det som rapporteres. I styret sitter studenter, lærere, administrativt ansatte og eksterne.

Rådet er i dag et organ for drøfting og høring, i tillegg til at det velger de tre eksterne styrerepresentantene. I Rådet sitter ansatte og studenter.

Rektor er høyskolens daglige leder og har overordnet ansvar for å lede og føre tilsyn med driften av institusjonen. Rektor har det pedagogiske og faglige ansvaret for studietilbudet og ansvar for drift knyttet til studiekvalitet og kvalitetssystemet, herunder vedlikehold av kvalitetssystemet og rutinemessig revisjon av prosedyrer.

Administrasjonen koordinerer plan- og rapporteringsarbeidet knyttet til studiekvalitet, har ansvar for vedlikehold og revisjon av studieadministrative prosedyrer og har sekretærfunksjon for styret, SKU, LMU og lærerrådet. Administrasjonen har også ansvar for å sikre dokumentasjon av studentarbeid og arbeid utført av fagmiljøet, samt ansvar for å registrere meritterende arbeid og publikasjoner.

Studiekvalitetsutvalgets mandat er å arbeide med utvikling og sikring av studiekvaliteten. Utvalget er sentralt i arbeidet med høyskolens kvalitetssystem og skal bistå i arbeidet med kvalitetsutvikling og kvalitetssikring av høyskolens studietilbud og fagmiljø. SKU er saksbehandlende organ for endringer i studieplanen, som vedtas av styret. Utvalget rapporterer direkte til styret og er ansvarlig for å utarbeide den årlige studiekvalitetsrapporten. SKU samhandler med LMU og mottar tilbakemeldinger på saker som er drøftet i lærerrådet. SKU har et årshjul for sin virksomhet som viser saker som behandles på møtene gjennom året. Utvalget er satt sammen av rektor, prorektor, klasseansvarlige lærere, valgte lærere og studenter. Lærerne er valgt av lærerrådet og studentene er valgt av studentenes allmøte, som SOBAS kaller alle studenter inn til. Rektor leder utvalget, og studieadministrasjonen fungerer som sekretær.

Læringsmiljøutvalget skal bidra til at bestemmelsene om studentenes læringsmiljø i universitets- og høyskoleloven blir fulgt opp. Dette innebærer å legge forholdene til rette for et godt studiemiljø, å arbeide for å bedre studentvelferden på lærestedet og å følge opp at læringsmiljøet på institusjonen er fullt forsvarlig. LMU utarbeider en årlig rapport til styret om saker som har vært behandlet i utvalget. LMU samhandler med SKU på flere områder. Utvalget består av studenter og ansatte.

Klasseansvarlig er faglig koordinator med ansvar for å sikre sammenheng mellom kursene (emnene) på hvert årstrinn. Som medlem av SKU har klasseansvarlig et medansvar for å vurdere undervisningsopplegg og foreslå forbedringer.

Hovedlærer/kurslærer er faglig ansvarlig for gjennomføringen av de enkelte kursene (emnene) og har ansvar for kursevaluering og for å evaluere hver student etter gjennomført kurs. Hovedlærer/kurslærer deltar i lærerrådet og lærerseminaret og bidrar også til evaluering av opptak, undervisningsopplegg og eksamen.

Lærerrådet kan drøfte alt som vedrører høyskolens undervisning, motta saker fra SKU til drøfting og oversende saker og innspill til SKU. Lærerrådet møtes ca. én gang i måneden. Alle lærere som underviser ved BAS, har møte- og talerett i lærerrådet, mens stemmerett krever to års ansiennitet. Rektor er leder for lærerrådet.

Lærerseminaret arrangeres årlig, og seminarene har et faglig hovedtema. Lærere som har undervist inneværende semester, eller som skal undervise kommende semester, inviteres til å delta.

Sensorene ved BAS deltar i evaluering av gjennomføring av eksamen samt utdannings- og resultatkvalitet etter sensur.

Studentene er en viktig del av kvalitetssystemet ved BAS. Studentene deltar i studentevalueringer og er representert i de fleste rådene og utvalgene, blant annet styret, rådet, SKU, LMU, klasserådet, klagenemnda, opptakskomiteen og innstillingskomiteen.

Rapportering

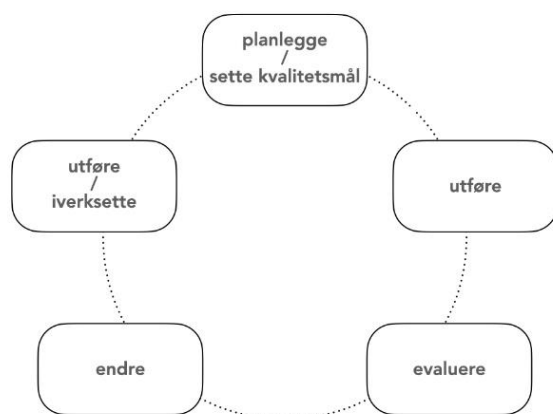
Lærerrapporter, LMU-rapport og SKUs kvalitetsrapport danner grunnlaget for styrets årsrapport til Kunnskapsdepartementet.

Hovedelementer i kvalitetssystemet

BAS sitt kvalitetssystem har følgende hovedelementer (kvalitetsområder):

- **Opptakskvalitet** omfatter høyskolens søknadsinformasjon, det faglige nivået hos søkerne og opptaksprosedyrer.
- **Utdanningskvalitet** omfatter selve studietilbudet, pedagogikk, arbeids- og undervisningsformer, eksamensgjennomføring, samarbeid og internasjonalisering, forskning og utviklingsarbeid.
- **Resultatkvalitet** omfatter gjennomføring og læringsutbytte for studentene, studietilbudets relevans og dets samsvar med kvalifikasjonsrammeverket og studieplanen.
- **Rammekvalitet** omfatter fagmiljø og tilgjengelig infrastruktur samt læringsmiljø.

For hvert hovedelement beskriver kvalitetssystemet mål, prosess (aktivitet), tiltak og ansvarlig for gjennomføring av tiltak innen de beskrevne hovedelementene. Høyskolen illustrerer arbeidet med denne kvalitetssirkelen:

Figur 2: Kvalitetssirkel

Videre skriver BAS at høyskolen tilstreber å følge disse prinsippene:

- BAS skal ha klare roller og tydelig ansvarfordeling.
- BAS skal ha studentmedvirkning i alle ledd.
- Rapporter som utarbeides som del av kvalitetsarbeidet, skal brukes til kvalitetsutvikling.

Avvikshåndtering skal løses på lavest mulig nivå.

3 Vurderinger og konklusjoner for de enkelte kravene

3.1 Universitets- og høyskoleloven

Kvalitetssikring

§ 3-5 (1) Universiteter og høyskoler skal ha et tilfredsstillende internt system for å sikre og videreutvikle utdanningskvaliteten. Studentevalueringer skal inngå i dette systemet.

Vurdering

Kvalitetssystemet

Kvalitetssystemet ved BAS ble sist revidert i 2022. Systembeskrivelsen ligger tilgjengelig på høyskolens nettsider, og studenter og ansatte har tilgang til kvalitetssystemet og andre styrende dokumenter.

I systembeskrivelsen er kvalitetsarbeidet fremstilt gjennom kvalitetsområdene opptakskvalitet, utdanningskvalitet, resultat-kvalitet og rammekvalitet. Høyskolen har satt mål og beskrevet indikatorer, aktiviteter og prosesser for hvert kvalitetsområde, og det er angitt hva kvalitetsarbeidet skal sikre innen de ulike områdene.

Kvalitetssystemet gir beskrivelser av roller og ansvarfordeling i kvalitetsarbeidet. Det er beskrevet ansvarsområder for styret, rektor, administrasjonen, SKU, LMU, klasseansvarlige lærere, hovedlærer/kurslærer, lærerrådet, lærerseminaret og studentene. Komiteen har merket seg at BAS i dokumentasjonen beskriver en lang tradisjon for at vedtak fattes med konsensus, der også studenter blir involvert. Før institusjonsbesøket var det uklart for komiteen hvilken rolle lærerrådet, som er uten studentrepresentasjon, hadde i organisasjonen, og hvordan myndighetsfordelingen var mellom rektor, SKU og lærerrådet. Det kom imidlertid tydelig frem under institusjonsbesøket at lærerrådets rolle i dag er langt mindre enn tidligere, og at rådet i dag i større grad er et forum for informasjons- og meningsutveksling.

Komiteen mener at BAS bør gjennomgå kvalitetssystemet og innarbeide de endringene som er gjort i det nasjonale regelverket siden systemet først ble utformet.

BAS er en liten høyskole med en oversiktlig styringsstruktur. Komiteen har likevel vært noe i tvil om rolle- og ansvarsfordelingen ved institusjonen. BAS har imidlertid ettersendt nye mandater, og disse beskriver rollefordelingen tydeligere. I fremtiden bør BAS være påpasselig med å sikre at det er tydelig hvilken instans i høyskolen som fatter hvilke formelle vedtak, og at både mandater og vedtak blir nedfelt skriftlig og fulgt opp i praksis.

Studentevalueringer og uformelt kvalitetsarbeid

Følgende studentevalueringer inngår i høyskolens kvalitetssystem:

- sluttevalueringer av alle kurs
- underveisevaluering av masterkurs

- kandidatundersøkelser
- studiebarometeret

På bachelornivå er evalueringen lagt til slutten av kurset. Det følger av «Retningslinje for studentevaluering av kurs og lærere» datert 20. januar 2011 at hovedlærer og studenter sammen skal gjennomføre en muntlig oppsummering og evaluering. Etter den muntlige evalueringen har klasserådsrepresentanten ansvaret for å oppsummere tilbakemeldingene skriftlig i et fast evalueringsskjema, som leveres til administrasjonen og videresendes til den enkelte lærer. På masternivå gjennomføres evalueringen individuelt og anonymt både underveis og etter at kursene er gjennomført.

Komiteen mener det er tydelig at studentevalueringer inngår som sentrale elementer i BAS sitt kvalitetssystem.

Resultatene fra studentevalueringene blir diskutert i aktuelle råd og utvalg og lagt frem for styret i den årlige kvalitetsrapporten. Komiteen mener at disse evalueringene til sammen gir et bredt kunnskapsgrunnlag for kvalitetsarbeidet. Studentevalueringene på bachelornivå skjer til dels muntlig i en klasse med studenter og lærere sammen. Under institusjonsbesøket fikk komiteen inntrykk av at mange tilbakemeldinger fra studentene blir formidlet direkte til de ansatte og ikke gjennom de formelle kanalene. BAS er en liten institusjon hvor ansatte og studenter har tett kontakt. Komiteen mener at det uformelle kvalitetsarbeidet kan være en styrke, men høyskolen bør likevel vurdere om det er noen strukturer ved det uformelle kvalitetsarbeidet som kan innlemmes i det formelle, systematiske kvalitetsarbeidet. På den måten blir det lettere for BAS å dokumentere hvordan evalueringer blir fulgt opp, og hvordan studentene får informasjon om iverksatte tiltak. Komiteen er av den oppfatning at den sterke tradisjonen for kollektive og muntlige evalueringsformer har potensial for å sikre dybde og kvalitetsutviklende evalueringer. Komiteen mener likevel at BAS i større grad bør vurdere hvordan sosiale dynamikker og maktstrukturer kan påvirke den typen evaluering.

Konklusjon

Kravene i universitets- og høyskoleloven § 3-5 (1) er oppfylt.

Læringsmiljø

§ 10-1 (3) Institusjonens arbeid med læringsmiljøet skal dokumenteres og inngå i institusjonens interne system for kvalitetssikring etter § 3-5.

Vurdering

Læringsmiljøet er inkorporert i hovedelementet rammekvalitet, som omfatter både psykososialt, fysisk, organisatorisk, pedagogisk og digitalt læringsmiljø. Høgskolen har tydelige mål, kvalitetsindikatorer og prosesser for arbeidet med læringsmiljøet.

Kvalitetsindikatorer som sier noe om læringsmiljøet, er studentenes opplevelse av læringsmiljøet, avviksmeldinger og saker som er meldt inn til LMU. BAS skriver at tiltak blir diskutert og gjennomført på grunnlag av læringsmiljøundersøkelser, resultater fra Studiebarometeret, kandidat- og alumniundersøkelser, avviksmeldinger og saker som er meldt inn til LMU. Det kommer frem i dokumentasjonen at viktige aktører i arbeidet med læringsmiljøet ved BAS er LMU, SKU, lærerrådet og administrasjonen.

Det følger av «Retningslinjene for læringsmiljøutvalget ved BAS» at LMU blant annet skal være en pådriver og premissleverandør for et godt læringsmiljø, og utvalget skal overvåke og komme med anbefalinger til forbedring og utvikling av læringsmiljøet. LMU er satt sammen av studenter og ansatte. BAS har vedtatt at verneombudet skal være en av ansatterepresentantene i LMU, siden de ansattes arbeidsmiljø er studentenes læringsmiljø. BAS forventer at studentene skal bidra til å utvikle også de fysiske fasilitetene ved høgskolen.

LMU er forankret i ledelsen gjennom at rektor deltar på alle møter. Administrasjonen fungerer som sekretariat. Det er utarbeidet et eget årshjul for arbeidet i utvalget, og årsrapporten om læringsmiljøet til styret behandles i LMU-møte i januar/februar.

LMU-rapporten for 2021 viser til en rekke erfaringer og tiltak knyttet til oppfølging av det fysiske og psykososiale læringsmiljøet i kjølvannet av koronapandemien. Det går frem av rapporten at det var begrenset tilgang til verkstedene i denne perioden, og at høgskolen blant annet ordnet det slik at studentene kunne bestille arbeider av studentassistentene, som hadde tilgang til de forskjellige verkstedene. I rapporten skriver BAS også at høgskolen blant annet skal arbeide videre med en kultur for nulltoleranse for trakassering.

Det går frem av rapporten at en planlagt læringsmiljøundersøkelse måtte utsettes på grunn av arbeidspresstet ved BAS, men at høgskolen fortsetter arbeidet med tiltak knyttet til kvalitets- og omsorgskultur, arbeidspresstet og stress. På bakgrunn av resultater fra Studiebarometeret for 2020 har BAS gjennomført en rekke tiltak for å avhjelpe ulike psykososiale utfordringer blant studentene. *Rask Psykisk helsehjelp i Bergen* har holdt foredrag for å involvere lærerne i arbeidet. *Sammen* kommer til høgskolen og holder kurs for studentene om eksamensangst og prestering, og *Psykologistudenter uten grenser (PUG)* holder søvnkurs for studentene.

Våren 2021 innførte BAS en mentorordning. Mentorene skal hjelpe studentene med studieteknikk, struktur, tidsstyring og være en prosessrådgiver.

BAS har et system for avviksmeldinger. Studentene kan melde fra skriftlig eller muntlig, og eventuelt velge å varsle anonymt gjennom SEI IFRÅ!-ordningen. Denne ordningen benyttes imidlertid sjelden. BAS skriver at studentene melder inn saker direkte til høyskolen, og at høyskolen har god oversikt over hvilke områder av læringsmiljøet som oppleves som mest utfordrende for studentene.

Siden 2020 har BAS delt studentombud med Norges Handelshøyskole (NHH) og Universitetet i Bergen (UiB), men høyskolen har ennå ikke mottatt saker via studentombudet.

Komiteen finner at BAS sitt arbeid med læringsmiljøet er dokumentert, og at arbeidet er integrert i kvalitetssystemet. LMUs vurderinger og forslag inngår i LMU-rapporten og i kvalitetsrapporten til styret. BAS treffer tiltak med sikte på å forbedre det fysiske og det psykososiale læringsmiljøet.

Under institusjonsbesøket med omvisning i lokalene fikk komiteen et inntrykk av at det var noen utfordringer i det fysiske læringsmiljøet blant annet manglende universell utforming. BAS skriver at resultater fra en intern trivselsundersøkelse i 2022 og Studiebarometeret viser at det er det fysiske læringsmiljøet ansatte og studenter er minst fornøyd med.

Under institusjonsbesøket kom det også frem at studentene har ulike oppfatninger av hvor godt feltarbeidet i forbindelse med studiestart første studieår, er tilrettelagt. Det kom blant annet frem at det ble gitt lite informasjon om hva som ventet studentene under dette feltarbeidet.

Komiteen anbefaler at BAS så snart som mulig gjennomfører en læringsmiljøundersøkelse som tar opp i seg alle sider av de psykososiale og fysiske utfordringene med læringsmiljøet ved høyskolen. BAS bør ha oppmerksomhet på hvordan høyskolens evalueringspraksis kan bidra til eksamensangst.

Konklusjon

Kravene i universitets- og høyskoleloven § 10-1 (3) er oppfylt.

3.2 Studiekvalitetsforskriften

Periodiske evalueringer

§ 2-1 (2) Institusjonene skal gjennomføre periodiske evalueringer av studietilbudene sine. Representanter fra arbeids- eller samfunnsliv, studenter og eksterne sakkyndige som er relevante for studietilbudet, skal bidra i evalueringene. Evalueringresultatene skal være offentlige.

Vurdering

BAS har gjennomført én periodisk evaluering av *master i arkitektur*. Denne evalueringen ble gjennomført i 2021. I dokumentasjonen sendt til NOKUT 17. november 2023 skriver høyskolen at den tar sikte på å gjennomføre periodiske evalueringer av studietilbudet hvert sjuende år. BAS har utformet retningslinjer for periodisk programevaluering, «Periodisk programevaluering ved BAS».

Det følger av retningslinjene at høyskolen benytter eksterne sensorer ved gjennomføring av eksamen for første, andre og tredje år samt for diplomeksamen. I tillegg til den faglige vurderingen av studentenes arbeid og av undervisningsopplegget skal sensorene komme med tilbakemeldinger og anbefalinger til utvikling og forbedring av studiekvaliteten. De samme sensorene står for vurderingene over flere år for å evaluere studietilbudets relevans, resultat kvalitet, progresjon og utvikling over tid. Slik fungerer sensorene ifølge BAS som programsensorer, og den ordinære eksamensgjennomføringen danner grunnlag for en kontinuerlig (årlig) programevaluering. SKU gjennomfører hvert år en egevaluering av studietilbudet på grunnlag av sensorenes evaluering. Se også komiteens vurdering under studietilsynsforskriften § 4-1 (3).

Det følger av retningslinjene at evalueringskomiteen i en periodisk evaluering skal ha minst tre medlemmer, og sammensetningen av komiteen skal også sikre studentperspektivet. Ellers bør komiteen ha følgende kompetanse og erfaring: Pedagogisk kompetanse innen høyere utdanning i arkitektur, kunsthøgskole og design, erfaring fra studietilbud fra tilsvarende institusjon, erfaring fra BAS sitt studietilbud og undervisningskultur og erfaring fra arbeidslivet.

Komiteen skal evaluere om læringsmålene for studietilbudet er oppnådd, og sammenhengen mellom studietilbudets planlagte læringsutbytte, faglige innhold og undervisnings- og vurderingsformer. Videre skal komiteen vurdere kvaliteten på studietilbudet og utdanningens samfunns- og arbeidslivsrelevans.

Evalueringgrunnlaget til komiteen kan bestå av retningslinjer for studietilbudet, forskrift for masterstudiet, systemet for kvalitetssikring, strategiplanen, studieplanen med kursplaner, semesterplaner, læringsutbyttebeskrivelser, kursevalueringer fra studenter og lærere, sensorveiledninger, studiekvalitetsrapporter, læringsmiljørapporter og-evalueringer, evalueringer fra kandidater, tilsynsrapporter fra for eksempel NOKUT,

resultater fra Studiebarometeret, andre relevante evalueringer eller rapporter og SKUs egnevaluering av studietilbudet.

Evalueringskomiteen kan hvis ønskelig være til stede ved eksamensgjennomføring, være sensorer ved eksamen og avholde møter, workshops eller annet med studentene og de ansatte. Den periodiske evalueringen skal munne ut i en rapport, som skal gi en helhetlig vurdering av studietilbudet og komme med anbefalinger om eventuelle tiltak til utvikling og forbedring.

I redegjørelsen til NOKUT skriver BAS at høyskolen gjennomførte en større programevaluering i 2021. Det går også frem av «Oppdragsbeskrivelse - Periodisk programevaluering 2021», som supplerer retningslinjene. Det følger av oppdragsbeskrivelsen at evalueringen skulle gjennomføres av en ekstern komite bestående av praktiserende arkitekter, kunstnere og ansatte ved tilsvarende utdanningsinstitusjoner, og av noen med erfaring fra ledelse og undervisning ved BAS. Komiteen skulle underveis holde tett dialog med høyskolens ledelse, SKU og andre relevante interne aktører.

Evalueringskomiteen ble bedt om å komme med forslag til gjennomføring av en overordnet evaluering av programkvaliteten ved BAS med utgangspunkt i høyskolens helhetlige faglige og pedagogiske tilnærming og kultur. Komiteen skulle legge vekt på de fire hovedelementene i kvalitetssystemet, og den skulle særlig vurdere forholdet mellom utdannings- og resultat kvalitet. Medlemmene ble bedt om å foreslå hvordan et mangfoldig studentperspektiv kunne sikres. Det følger av rapporten at evalueringskomiteen har hatt møter med og intervjuet lærere, studenter og kandidater om høyskolens særtrekk, styrker og svakheter.

Evalueringskomiteen presenterte rapporten for ledelsen, administrasjonen og lærerne i august 2021. Av kvalitetsrapporten til styret går det frem at rapporten også ble distribuert til studenter og ansatte, og at komiteen presenterte rapporten på et lærerseminar.

Den sakkyndige komiteen mener at retningslinjene legger til rette for å gjennomføre periodiske evalueringer i samsvar med bestemmelsen i studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2). BAS har gjennomført den periodiske programevalueringen med en komite sammensatt av representanter fra arbeids- og samfunnsliv og eksterne sakkyndige som er relevante for studietilbudet. Studenter og lærere har bidratt i evalueringen. BAS har på tilstrekkelig vis gjort resultatene kjent for studenter og ansatte. Komiteen vil imidlertid anbefale at høyskolen i fremtiden publiserer slike rapporter på nettsidene.

NOKUTs sakkyndige komitee bemerker at BAS har kommet sent i gang med periodisk evaluering av studietilbudet, da kravene om å gjennomføre periodiske evalueringer av studietilbud med representanter fra arbeids- og samfunnsliv, studenter og eksterne sakkyndige som er relevante for studietilbudet, ble innført i 2017. BAS begrunner den sene oppstarten med blant annet koronapandemien.

BAS bør innarbeide de periodiske evalueringene i kvalitetssystemet og i høyskolens årshjul. Se også komiteens vurderinger under universitets- og høyskoleloven § 3-5 (1).

Konklusjon

Kravene i studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) er oppfylt.

3.3 Studietilsynsforordningen

Strategi og kvalitetsområder

§ 4-1 (1) Institusjonens kvalitetsarbeid skal være forankret i en strategi og dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.

Vurdering

Kvalitetsarbeidet ved BAS er forankret i en strategiplan som ble vedtatt av styret 1. oktober 2015. Planen dekker perioden 2015–2025 og beskriver høyskolens samfunnsrolle og faglige grunnlag samt forankring av planen og mål og handlinger. Strategiplanen har fire undertema 1) Utdanning, 2) FoKU, 3) Samarbeid og 4) Lære- og arbeidssted. Til hvert av undertemaene er det utarbeidet mål og handlinger eller tiltak for perioden.

I redegjørelsen skriver BAS at bakgrunnen for at høyskolen har gått fra femårsplaner til tiårsplaner, er et ønske om å kunne planlegge for langsiktige mål og endringer når det gjelder blant annet kurstilbud, forskningsinnsatsninger, publisering og samarbeid.

BAS har utarbeidet policy- og plandokumenter som skal supplere og utdype strategiplanen. «Virksomhetsmål for Bergen Arkitekthøgskole 2023» viser virksomhetsmål og styringsparametere for 2023 og er vedlegg til den årlige rapporten til Kunnskapsdepartementet. Virksomhetsmålene viser prioriterte tiltak for det aktuelle året. Videre har BAS en «Handlingsplan for likestilling og kjønnsbalanse», som er en videreutvikling av policydokumentet «Equality and Diversity - Statements on non-discriminatory and non-biased practice and teaching at Bergen School of Architecture», en språkstrategi, en strategi for forsknings- og kunstnerisk utviklingsarbeid og en «Erasmus Policy Statement».

Komiteen er av den oppfatning at kvalitetsarbeidet ved BAS er forankret i en strategi, ved at høyskolen på en tilfredsstillende måte dokumenterer at handlinger (tiltak) i strategien følges opp i praksis gjennom årlige virksomhetsmål.

Arbeidet med utdanningskvalitet er i kvalitetssystemet delt i fire hovedelementer: opptaks-, utdannings-, resultat- og rammekvalitet. Det er knyttet mål, kvalitetsindikatorer og datakilder til hvert av de fire hovedelementene. Det er også angitt hva kvalitetsarbeidet innen de ulike områdene skal sikre, og hvilke aktører som er ansvarlig for å gjennomføre eventuelle tiltak på grunnlag av funn i datakildene. Det er imidlertid ikke angitt noen terskelverdier for når det kan være aktuelt å sette inn tiltak. Komiteen anbefaler at BAS fastsetter slike målbare terskelverdier, og viser til at komiteen som vurderte kvalitetsarbeidet i 2016, rådet BAS til å innføre tydeligere analyser og bruk av utvalgte nøkkeltall for å bedre grunnlaget for å prioritere tiltak og ressurser. Komiteen ser at høyskolen ikke har fulgt opp rådene, og anbefaler at den gjør det.

Det er tydelig for komiteen at hovedelementene beskrevet i BAS sitt kvalitetssystem, opptaks-, utdannings-, resultat- og rammekvalitet med tilhørende prosessmål,

prosessindikatorer og aktiviteter, er godt integrert i kvalitetsarbeidet, og at de dekker alle vesentlige områder av betydning for studentenes læringsutbytte.

Konklusjon

Kravene i studietilsynsforskriften § 4-1 (1) er oppfylt.

Forankring og kvalitetskultur

§ 4-1 (2) Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.

Vurdering

Forankring

Systembeskrivelsen angir ansvarsområder for styret, rektor, administrasjonen, SKU, LMU, undervisere, lærerrådet, sensorer og studenter. Se nærmere om beskrivelse av roller og ansvar under kapittel 2.2.

Styret har det øverste ansvaret for kvalitetssystemet og studiekvaliteten og mottar årlig rapport fra LMU og fra SKU om kvalitetsarbeidet. På den måten holder styret seg oppdatert om utviklingen av studiekvaliteten ved høyskolen. Styret kan be om iverksetting av tiltak på grunnlag av rapporteringen. Rektor har det overordnede ansvaret for den daglige driften av institusjonen og rapporterer til styret.

BAS har en flat ledelsesstruktur uten avdelinger under rektor. Rektor er ansvarlig overfor styret og sitter i flere utvalg, det vil si i SKU og i lærerrådet. Rektor har også møterett i LMU. Administrasjonen har ansvar for å koordinere plan- og rapporteringsarbeidet i forbindelse med studiekvaliteten, herunder studentevalueringer og lærernes kursevalueringer. Administrasjonen har sekretærfunksjon for styret, SKU, LMU og lærerrådet. Komiteen anser at organiseringen av kvalitetsarbeidet legger til rette for god forankring i styre og ledelse ved BAS.

Komiteen vil likevel understreke viktigheten av at styret har en aktiv rolle i å påse at kvalitetsarbeidet blir fulgt opp, og at viktige tiltak blir prioritert. I samtalene under institusjonsbesøket virket det som om styreleder var lite kjent med kravene til systematisk kvalitetsarbeid, for eksempel at kravene til periodisk evaluering av studietilbud ble innført så tidlig som i 2017. Se også komiteens vurderinger av studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2). Komiteen mener styret på bakgrunn av rapporteringen fra kvalitetsarbeidet bør ta en strategisk rolle i prioriteringer for videreutvikling av studiekvaliteten.

Studentmedvirkning

BAS fremhever studentmedvirkning i alle ledd som et viktig prinsipp i kvalitetsarbeidet. Studentene deltar i kvalitetsarbeidet gjennom klassetillitsvalgte og gjennom deltakelse i SKU, LMU og styret. Det velges tillitsvalgte fra hvert klassetrinn for første til tredje studieår og for masterkursene. De tillitsvalgte studentene er ansvarlige for at det jevnlig holdes møter i klassene og i masterkursene. Komiteen har merket seg at høyskolen forutsetter at studentrepresentantene i ulike utvalg skal informere tilbake til den gruppen de representerer om saker som behandles i de aktuelle utvalgene. Det kom frem under institusjonsbesøket at denne tilbakemeldingen ikke fungerer optimalt, og komiteen mener høyskolen bør bestrebe seg på å utvikle formelle kanaler for informasjonsdeling, for å sikre deling av informasjon uten å være avhengig av enkeltpersoners innsats.

Studentevalueringene er en formell tilbakemelding om kvaliteten i arkitektutdanningen. Se også komiteens vurdering under universitets- og høyskoleloven § 3-5 (1).

Rektor og administrasjonen er med på møter i studentorganisasjonen, SOBAS, etter SOBAS ønske. Rektor og administrasjon deltar i møtene for å informere og svare på spørsmål. De er også til stede når nytt SOBAS-styre tiltrer, for å sikre at nye styremedlemmer har all informasjon og støtte de trenger.

BAS har opplæring i kvalitetssikringssystemet som en del av opplegget for alle nye studenter. Det følger av «Prosedyre for mottak og opplæring av studenter» at studentene blant annet skal få opplæring i kvalitetssystemet og andre viktige forhold knyttet til studiehverdagen. Under institusjonsbesøket kom det likevel frem at studentenes kjennskap til kvalitetssystemet synes noe mangelfull. Det kom også frem at det er mye uformell kontakt mellom fagmiljøet og studentene, og at høyskolen strekker seg langt for å imøtekomme studentenes innspill til endringer i kursinnhold eller organisering av studiehverdagen.

Kvalitetskultur

Alle klasseansvarlige lærere deltar i SKU, og alle som underviser ved høyskolen, har møte- og talerett i lærerrådet. Lærerrådet har månedlige møter og kan komme med innspill til SKU. BAS har dokumentert at det holdes jevnlig møter i disse organene, og komiteen mener at høyskolen på en god måte har lagt til rette for aktiv deltakelse fra lærerne i kvalitetsarbeidet. Komiteen fikk imidlertid inntrykk av at lærernes deltakelse i lærerrådsmøtene kunne være noe varierende.

Komiteen forstår at det kan være en utfordring å skape en felles kvalitetskultur når fagmiljøet består av ansatte i 50 prosents stillinger med egen yrkespraksis ved siden av, og av mange i kortere engasjementer. BAS peker imidlertid på at fagmiljøet er lite og oversiktlig. Det synes å være stor enighet om verdigrunnlag og strategi. Størrelsen til BAS bidrar til nærhet på tvers av faggrupper og nærhet til beslutningstakere i organisasjonen. Disse faktorene bidrar til å skape en felles kvalitetskultur. Under institusjonsbesøket fikk komiteen et inntrykk av at administrasjonen fungerer som et bindeledd mellom de forskjellige lærerne og studentene i organisasjonen. Likevel ser det ut til å være noen utfordringer knyttet til formidling av informasjon fra fagmiljø og administrasjon til studentene.

Lærerseminaret arrangeres én gang i året. Seminaret har et faglig hovedtema og kan i tillegg omfatte planlegging av neste semester. Lærere som underviser i inneværende semester, eller som skal undervise kommende semester, får invitasjon til å delta.

Høyskolen har krav til gjennomført pedagogisk opplæring på 200 timer. Det følger av «Didactic program for teachers at BAS» at kravet gjelder alle lærere som ansettes for fire år, uavhengig av stillingsprosent. I samme dokument står det at det hvert semester skal arrangeres en såkalt didaktisk salong, der fagmiljøet kan komme sammen og diskutere hverandres faglige innspill. BAS beskriver også et meritteringssystem i «System for verdsetting av gode undervisere ved Bergen Arkitekthøgskole».

Oppsummering

Komiteen er av den oppfatning at kvalitetsarbeidet ved BAS er forankret i ledelsen, og at studenter og ansatte har gode muligheter til å delta i og bidra til en felles kvalitetskultur. Det er også tydelig at det er rom for forbedringer i form av tydeligere formalisering og mer transparente prosesser, herunder formalisering av tilbakemeldingsløyper fra ledelsen til studentene. Komiteen mener at en slik formalisering vil styrke kvalitetskulturen.

Konklusjon

Kravene i studietilsynsforskriften § 4-1 (2) er oppfylt.

Ordninger for systematisk kontroll

§ 4-1 (3) Institusjonen skal ha ordninger for systematisk å kontrollere at alle studietilbud tilfredsstillende kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-3 og kapittel 2 i denne forskrift.

Vurdering

Ordninger for systematisk kontroll innebærer å ha både tilfredsstillende rutiner og tilfredsstillende praksis for gjennomgang av eksisterende studietilbud og for oppretting av nye studietilbud. BAS har ett studietilbud og er ikke institusjonsakkreditert som høyskole. Det betyr at BAS må søke NOKUT om akkreditering av eventuelle nye studietilbud eller om å gjøre vesentlige endringer i eksisterende studietilbud. Systematisk kontroll ved oppretting av nye studietilbud er derfor mindre relevant for BAS. Høyskolen må imidlertid ha disse rutinene på plass i forbindelse med søknaden om akkreditering som høyskole.

BAS har dokumentert følgende rutinebeskrivelser: «Rutine for revidering av akkreditering (selvakkreditering/reakkreditering)» med det tilhørende dokumentet «BAS Ordning for systematisk kontroll av studietilbud», «Rutine for opprettelse av nytt studietilbud» og «Rutine for nedlegging av studietilbud». BAS skriver at ingen av de nevnte rutinene har vært benyttet.

Kontroll av eksisterende studietilbud

Det går frem av rutinen for revidering av akkreditering mottatt 17. november 2023 at revideringen kan gjennomføres etappevis og med forskjellig hyppighet for forskjellige områder. For eksempel vil krav til fast ansatt vitenskapelig personale med førstestillingskompetanse vurderes minst hvert halvår, mens sammenligning av kompetanseprofil med andre institusjoner vil skje sjeldnere. BAS skriver i rutinen at de fleste kravene i studietilsynsforskriften §§ 2-1, 2-2 og 2-3 vil bli kontrollert og vurdert årlig. Godkjent tilsyn fra NOKUT regnes i rutinen som revidering. Periodisk programevaluering kan ifølge rutinen anses som en sentral del av revideringen. Slik periodisk evaluering skal gjennomføres hvert sjetten år.

Det følger av rutinen at dersom studietilbudet ikke oppfyller kravene til akkreditering, skal styret varsles, og manglene skal rettes opp innen ett år. Opprettingsfristen kan forlenges én gang etter fremlagt begrunnelse og plan for oppfylning av manglende krav.

«Rutine for revidering av akkreditering (selvakkreditering/reakkreditering)» viser til dokumentet «BAS Ordning for systematisk kontroll av studietilbud». Rutinebeskrivelsen gir en detaljert fremstilling av en systematisk kontroll som skal gjennomføres på årlig basis. Kontrollen skal sikre at studietilbudet tilfredsstillende forskriftskrav, og omfatter kravene i studietilsynsforskriften §§ 2-1 til 2-3.

I «BAS ordning for systematisk kontroll av studietilbud» beskriver BAS blant annet hvilket krav som kontrolleres av hvem og når i løpet av året. I tillegg viser BAS her hvordan gjennomføringen av kontrollen skal dokumenteres for de ulike kravene.

Opprettelse av nye studietilbud

I rutinen for opprettelse av nye studietilbud skriver BAS at et eventuelt nytt studietilbud vil være nært knyttet til eksisterende studietilbud og høyskolens kjernevirksomhet.

Utgangspunktet for å vurdere et nytt studietilbud kan være forslag fra rektor, fra høyskolens fagmiljø eller fra eksterne. Begrunnelsen kan være ønsker om å styrke et fagmiljø internt eller å bidra til å fylle et udekket behov i samfunnet. Rektor må støtte forslaget og be om styrets godkjenning til å starte arbeidet med å vurdere om det er grunnlag i samfunnets behov og høyskolens forutsetninger for å opprette et slikt tilbud.

Dersom styret gir klarsignal, kan BAS begynne arbeidet med å fremskaffe relevant informasjon for å vurdere realismen i å starte et nytt studietilbud. SKU skal vurdere de faglige problemstillingene, og LMU skal høres for vurdering av mulig effekt på læringsmiljøet. Det skal opprettes en arbeidsgruppe med representasjon fra studentene, fagmiljøet og administrasjonen. Rektor eller den rektor bemyndiger, leder gruppen. Arbeidsgruppen skal blant annet vurdere følgende forhold: 1) samfunnets behov for den aktuelle kompetansen, 2) arbeidsmarkedet, 3) rekrutteringsgrunnlag, 4) fagkompetanse og 5) økonomi. På grunnlag av innhentet informasjon fra SKU og LMU utarbeider arbeidsgruppen en rapport til styret med forslag til endelig vedtak i saken. Dersom styret vedtar at det skal opprettes et nytt studietilbud, etableres en arbeidsgruppe som skal utarbeide studieplanen. Arbeidsgruppen skal sikre at studietilbudet oppfyller krav i universitets- og høyskoleloven med tilhørende forskrifter. Dersom studieplanen godkjennes av styret, må BAS søke NOKUT om akkreditering.

Nedlegging av studietilbud

Forslag om å nedlegge studietilbudet kan komme på bakgrunn av bortfall av finansiering eller søkere, mangel på fagpersonale eller negative resultater fra det systematiske kvalitetsarbeidet. Nedlegging av studietilbudet vil kunne medføre nedlegging av høyskolen. Alle mulige utveier skal derfor være utforsket før rektor fremmer et slikt forslag for styret. Eventuelle forslag skal inneholde en beskrivelse av hvordan aktive studenters rettigheter skal ivaretas. Det er styret som fatter vedtak om nedlegging.

Komiteen ser av redegjørelsen fra BAS at ingen av rutinene har vært benyttet så langt. BAS skriver imidlertid også at status for fagmiljø i dag vurderes hver gang en åremålsstilling skal fornyes eller utlyses på nytt. Denne vurderingen innebærer ifølge høyskolen at fagmiljøet sikres relevant faglig, oppdatert og samfunnsrelevant fagkompetanse. I søknaden om akkreditering som høyskole har BAS lagt frem dokumentasjon på at høyskolen jevnlig kontrollerer at fagmiljøet oppfyller kravene i studiekvalitets- og studietilsynsforskriften.

Komiteen konstaterer at BAS har gjennomført én periodisk evaluering siden 2017 (i 2021), og at BAS skal gjennomføre slike evalueringer med seks års mellomrom. BAS har dokumentert at nødvendige rutiner for systematisk å kontrollere at studietilbudet tilfredsstillt krav i studiekvalitets- og studietilsynsforskriften, er etablert.

Komiteen kan imidlertid ikke se at institusjonen har gjennomført slik systematisk kontroll. Programevalueringen som ble gjennomført i 2021, dokumenterer verken at høyskolen følger egne rutiner eller i sin helhet oppfylder kravet i studietilsynsforskriften § 4-1 (3).

Komiteen mener at BAS må dokumentere at høyskolen har gjennomført systematisk kontroll av at studietilbudet fyller alle krav i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning §§ 3-1 til 3-3 og kapittel 2 i studietilsynsforskriften.

Konklusjon

Kravet i studietilsynsforskriften § 4-1 (3) er ikke oppfylt.

Krav til oppretting

Den 14. februar 2024 vedtok NOKUTs styre at BAS innen 1. juli 2024 måtte dokumentere oppretting av følgende mangler i studietilsynsforskriften § 4-1 (3):

- Bergen Arkitekthøgskole må i samsvar med egne rutiner dokumentere praksis for at høyskolen systematisk kontrollerer at studietilbudet tilfredsstiller kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-3 og kapittel 2 i forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning. Bergen Arkitekthøgskole må vise hvordan høyskolens vurderinger er knyttet til de enkelte kravene i forskriften. Frist for oppretting er 1. juli 2024.

Ny vurdering etter dokumentasjon på oppretting

Innen fristen for oppretting sendte BAS inn dokumentasjon for å vise at høyskolen hadde rettet opp i manglene knyttet til kravet om systematisk kontroll i studietilsynsforskriften § 4-1 (3). De to dokumentene BAS sendte inn, var «BAS ordninger for systematisk kontroll av studietilbud», revidert i juni 2024, og «Studierapport BAS 2023 + vårsemesteret 2024».

Det første dokumentet har form av en skjematisk rutinebeskrivelse for høyskolens systematiske kontroll med at studietilbudet oppfylder kravene til akkreditering, og er en revidert versjon av dokumentet BAS sendte inn i 2023. I skjemaet kommer det tydelig frem hvilke forskriftskrav som skal kontrolleres, når kontrollen for hvert krav skal foregå, på hvilke grunnlag kravene skal vurderes, hvem som skal utføre kontrollen, hvordan kontrollen skal dokumenteres, og hvem (rektor eller styret) som er kontrollansvarlig.

Komiteen mener at beskrivelsen av BAS' ordninger for systematisk kontroll er velstrukturert og oversiktlig, og den dekker alle kravene til akkreditering av studietilbud. Dokumentet fremstår som en tydelig plan for hvordan BAS skal arbeide med systematisk kontroll fremover. Klare retningslinjer for hvem som er ansvarlig for den systematiske kontrollen, når kontrollen skal foregå, og på hvilket grunnlag de ulike kravene skal sjekkes, gjør

arbeidet med systematisk kontroll forutsigbar for alle de involverte aktørene og bidrar til å sikre at kontrollen med forskriftskravene blir gjennomført.

Studierapporten dokumenterer på sin side at BAS har gjennomført kontroll med at studietilbudet tilfredsstillende kravene til akkreditering. BAS skriver at studierapporten er kommet til etter NOKUT-tilsynet med høyskolens kvalitetsarbeid, som et svar på vedtaket i NOKUTs styre av 14. februar 2024. Studierapporten skal erstatte den tidligere SKU-rapporten og følge studieår i stedet for kalenderår, med begrunnelsen at «utvikling og kvalitetssikring av studiet forholder seg til studieårets løp og dermed best forstås og vurderes i forhold til dette». Ifølge BAS skal rapporten «følge opp tiltak fra forrige studierapporter, beskrive hva som er gjennomført, hva som ikke er gjennomført, og vurdere effekten av gjennomførte tiltak». Studierapporten er tilgjengelig for alle ansatte og studenter.

Studierapporten gjør rede for hvilken dokumentasjon som ligger til grunn for vurderingene, for eksempel sensorrapporter, rapporter fra LMU og SKU, kandidatundersøkelser og resultater fra kursevaluering. Den beskriver hvilke tiltak som er gjennomført, og eksemplene som nevnes, beskrives utførlig, som arbeidet med å styrke studentenes refleksjonsarbeid. Egne underkapitler beskriver «Undervisning, veiledning og arbeidsformer», «Internasjonalisering» og «Læreres kvalifikasjoner og erfaring». Rapporten gir innblikk i analyser av blant annet inntakskvalitet og gjennomføringsprosent og kombinerer analyse med redegjørelser for tiltak. Rapporten dokumenterer at det, på bakgrunn av ulike evalueringsverktøy, innføres endringer for å styrke kvaliteten i studietilbudet.

Gjennom rapporten har komiteen inntrykk av at BAS overordnet tar tak i utfordringer og søker å håndtere dem. Samtidig er det eksempler på at høyskolen ikke alltid har en klar handlingsstrategi, som når det gjelder spørsmålet om studentenes vurdering av studietilbudets tilknytning til arbeidslivet. Utfordringen blir reist og eksisterende tiltak beskrevet, og det står i rapporten at når studentene oppfatter tilknytningen til arbeidslivet som lav, må årsakene til dette følges opp i kommende år. Det fremgår av rapportene fra sensorer at de vurderer utdanningen som internasjonalt relevant, noe som kan være grunnlag for å konkludere med at studietilbudet «er faglig oppdatert og har en tydelig relevans for videre studier og arbeidsliv». Grunnlaget for denne konklusjonen kan også være at BAS har åremålsstillinger, og at de som blir ansatt i slike stillinger, er aktive kunstnere eller arkitekter og dermed sikrer arbeidslivsrelevans. I slike tilfeller, der det kan synes som om det er ulike oppfatninger mellom studenter på den ene siden og BAS og sensorer på den andre, mener komiteen at BAS med fordel kunne forholde seg mer kritisk til egen praksis.

Alt i alt mener komiteen at studierapporten er grundig og oversiktlig, og at den gir et godt innblikk i kvalitetsarbeidet ved BAS. Det er positivt at BAS tilsynelatende har benyttet muligheten i forbindelse med søknaden om akkreditering som høyskole og kravet om å rette opp i ordningene for systematisk kontroll til å presisere studietilbudets innhold gjennom studierapporten.

I og med at det kun foreligger én rapport, er det vanskelig for komiteen å si noe om systematikken over tid, men den rapporten som foreligger, viser et grundig arbeid basert på bred dokumentasjon og med definerte tiltak. Komiteen legger til grunn, og har tillit til, at BAS viderefører det arbeidet høyskolen nå har satt i gang. De sakkyndige har tro på at de reviderte rutinebeskrivelsene vil sikre at BAS også fremover gjennomfører systematisk kontroll av studietilbudet, i tråd med forskriftskravet.

Ny konklusjon etter dokumentasjon på oppretting

Kravet i studietilsynsforskriften § 4-1 (3) er oppfylt.

Systematisk innhenting av informasjon

§ 4-1 (4) Institusjonen skal systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud.

Vurdering

BAS innhenter informasjon fra interne og eksterne kilder.

Høgskolen innhenter evalueringer fra studentene fra alle masterkursene og fra de lengre kursene på bachelornivå. På bachelornivå er evalueringene lagt til slutten av kurset. Det følger av «Retningslinje for studentevaluering av kurs og lærere» datert 20. januar 2011 at hovedlærer og studenter sammen skal gjennomføre en muntlig oppsummering og evaluering. Etter den muntlige evalueringen har klasserådsrepresentanten ansvaret for å oppsummere tilbakemeldingene skriftlig på et fast evalueringsskjema, som leveres administrasjonen og videresendes til den enkelte lærer. Lærerne utarbeider kursrapporter som sendes administrasjonen. På masternivå gjennomføres evalueringen individuelt og anonymt både underveis og etter kursene. Evalueringene er innarbeidet i årshjulet for kvalitetsarbeidet ved BAS og i årshjulet for møter i SKU.

Sensorteam skriver en generell tilbakemelding til høgskolen som omhandler innhold i kursene, nivået på studentene samt arbeids- og samfunnsrelevans. Det følger av «Retningslinje for oppnevning av sensor/omsensor» at det ved eksamen i andre og tredje klasse, så vel som på diplomeksamen, skal være tre eksterne sensorer: to arkitekter (én med erfaring fra utlandet) og én kunstner. Siden 2020 har SKU møtt sensorteamene for andre og tredje klasse for oppfølgende samtale.

BAS gjennomfører kandidatundersøkelse både i form av kvantitative data som kan følges over tid, og mulighet for fritekstsvar. I undersøkelsene fra 2018 til og med 2021 har komiteen sett spørsmål knyttet til studietilbudets innhold med særlig vekt på samfunns- og arbeidslivsrelevans.

Høgskolen har ikke gjennomført en avtakerundersøkelse og skriver at en slik undersøkelse ville kunne gi nyttig tilbakemelding fra arkitektkontor, kommuner og eventuelle andre virksomheter som har ansatt kandidater fra BAS. Komiteen støtter BAS i planene om en avtakerundersøkelse og oppfordrer høgskolen til å følge opp disse planene. Samtidig skriver BAS at høgskolen kun ansetter praktiserende arkitekter som lærere, og disse evaluerer studietilbudets aktualitet, relevans og kvalitet. I dokumentasjonen viser BAS til at studentene deltar med studentprosjekter i eksterne konkurranser og nominasjoner, og at utdanningen eksponeres for ekstern vurdering i denne sammenhengen.

BAS skriver at høgskolen deltar i SHoT-undersøkelsen og i Studiebarometeret, og dokumentasjonen viser at resultatene fra Studiebarometeret diskuteres i SKU og i lærermøte.

Komiteen mener at BAS systematisk innhenter informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i studietilbudene. Samtidig mener de sakkyndige at BAS bør vurdere å systematisk hente inn informasjon fra kilder som ikke har nær tilknytning til høgskolen.

Konklusjon

Kravet i studietilsynsforskriften § 4-1 (4) er oppfylt.

Bruk av kunnskap fra kvalitetsarbeidet

§ 4-1 (5) Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid.

Vurdering

BAS har ett studietilbud, *master i arkitektur*. I henhold til forskrift for masterstudier ved Bergen Arkitekthøgskole § 3-1 ligger studieplanen for mastergraden til grunn for studietilbudet og «innehold målsetjing og organisering av studiet med skildring av dei ulike fagområda». I henhold til forskriftens § 3-2 skal det utarbeides semesterplan til hvert semester. Det følger av BAS sin redegjørelse i «Retningslinjene til studenter for gjennomføring av diplomeksamen» mottatt 17. november 2023, at justeringer skal gjøres årlig av SKU. Dette skjer i forbindelse med evalueringsmøte etter gjennomføring av diplomeksamen det aktuelle året.

Den studieplanen som ligger ved BAS sin søknad om akkreditering som høyskole, er ikke datert, men den er knyttet til en samarbeidsavtale med Universitetet i Bergen fra 1992. Studieplanen har ikke vært endret siden den ble utarbeidet.

Under institusjonsbesøket forklarte ledelsen at studieplanen er så generell at den ikke trenger å revideres. Det ble sagt at planen er så fleksibel at den gir rom for å tolke nye elementer inn i den. Kursplaner og semesterplaner endres derimot hvert semester. Kursplanene skifter fra semester til semester, og BAS skriver at endringene bygger på kompetansen til de som er ansatt i hovedstilling. Innholdet i semesterplanene blir aldri vesentlig endret. Ledelsen uttalte også under samtalene under institusjonsbesøket at det i første studieår gis en del av informasjonen til studentene muntlig av pedagogiske grunner.

BAS viser både i søknaden og i dokumentasjonen mottatt 17. november 2023 til at kunnskap fra kvalitetsarbeidet gjennom blant annet studentevalueringer, kursrapporter og tilbakemeldinger fra eksterne sensorer og diplomkoordinatorer danner grunnlag for videreutvikling av studiekvaliteten. BAS skriver at enkelte tiltak kan iverksettes umiddelbart, mens andre tiltak først kan gjennomføres i forbindelse med årlig revisjon av kurs,

BAS viser flere eksempler på at resultater fra kvalitetsarbeidet brukes til å videreutvikle kvaliteten i masterstudiet, blant annet disse:

- Etter tilbakemeldinger fra sensorer på diplomkurs og tredje klasse på bachelornivå i 2018 utviklet BAS skrivekurs og et teoriseminar for å styrke kreativ og teoretisk skrivning blant studentene. Endringene omfattet både master- og bachelornivå gjennom nyansettelser i 2019.
- På bakgrunn av tilbakemeldinger fra sensor og diplomkoordinatorer har BAS i november 2023 endret retningslinjene til studenter for gjennomføring av diplomeksamen våren 2024. Retningslinjene skal evalueres våren 2024.

- På bakgrunn av studentevalueringer våren 2023 vedtok SKU å endre organiseringen av timeplanen for våren 2024 slik at undervisningen i et teoriemne ble flyttet for å undervises i tilknytning til emnet «Rom for ukjente». Evalueringen av flyttingen av teoriemnet skal evalueres høsten 2024.
- Utviklingen av Big Wonderful Experiment er et arbeid som pågår og er en oppfølging av rapporten fra komiteen som utførte den periodiske evalueringen i 2021. Arbeidet startet opp nokså raskt etter at komiteen hadde avlevert rapporten.
- På bakgrunn av resultater fra en intern trivselsundersøkelse i 2022 samt fra SHoT-undersøkelsen og Studiebarometeret har BAS truffet tiltak for å øke bevisstheten blant lærerne om studentenes utfordringer som kan påvirke studiesituasjonen. BAS har også truffet avbøtende tiltak som tilbud om psykologbistand og lignende.

BAS redegjør for hvordan ulike evalueringer fra studenter, lærere, diplomkoordinatorer og sensorer skal behandles gjennom diskusjoner og vedtak fattet i SKU. BAS redegjør videre for at vedtatte endringer skal gjennomføres og deretter evalueres. BAS har likevel i begrenset grad lagt ved dokumentasjon på at vedtak fattes i SKU. Tidlige referater fra møter i SKU viser at utvalget mottar tilbakemeldinger fra studenter, lærere, diplomkoordinatorer og sensorer. Referatene tydeliggjør at utvalget diskuterer tilbakemeldingene i møte, men komiteen har ikke kunnet se om utvalget har fattet vedtak i sakene, heller ikke hvilke vedtak som er fattet. I referatet fra møtet i SKU 18. oktober 2023 har imidlertid BAS synliggjort at SKU både har mottatt innspill på bakgrunn av gjennomført kvalitetsarbeid, diskutert tilbakemeldingene og fattet vedtak om tiltak for å rette opp i innmeldte utfordringer. Komiteen kan også lese ut av referatet at studentene vil få melding om vedtakene. Komiteen forutsetter at BAS opprettholder en ordning med å dokumentere hvilke vedtak som fattes av SKU og hvilke øvrige vedtak av betydning for studiekvaliteten, som fattes av andre.

BAS skriver at høyskolen har som prinsipp at avvikshåndtering skal skje på lavest mulig nivå. Dette er etter komiteens vurdering positivt, og det kan bidra til at avvik rettes opp raskt. Avvikshåndtering på lavest mulig nivå har imidlertid også den ulempen at informasjonen om opprettingene ikke nødvendigvis blir dokumentert og går tilbake til studenter og ansatte. Komiteen ser at det er naturlig at kvalitetsarbeidet ved en liten institusjon med kort avstand mellom beslutningstakere og ansatte og studenter preges av uformell kommunikasjon. Komiteen vil imidlertid peke på at det ved små institusjoner med få ansatte er særlig viktig med formaliserte strukturer og tydelig systematikk i kvalitetsarbeidet. Dette vil kunne bidra til å motvirke sårbarhet ved eventuelle personalmessige endringer ved institusjonen. Komiteen vil derfor anbefale at BAS utarbeider en tydelig rutine for behandling av alle tilbakemeldinger fra studenter, lærere og sensorer, som innebærer en systematisk logging av vedtak i SKU og rutinemessig tilbakemelding om slike vedtak til studenter og ansatte. Komiteen viser til vurderinger under universitets- og høyskoleloven § 3-5 (1).

Samlet mener komiteen at høyskolen har et kvalitetssystem som vil kunne bidra til at kunnskap fra kvalitetsarbeidet brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudet. De sakkyndige

vurderer at BAS bruker kunnskap fra kvalitetsarbeidet til både å sikre og utvikle kvaliteten i studietilbudet, og at sviktende kvalitet i de fleste tilfeller rettes opp innen rimelig tid. Komiteen har et inntrykk av at konsensuskulturen ved BAS i noen tilfeller fører til lengre opprettingstid enn det som strengt tatt er nødvendig. Samtidig er denne kulturen et av særtrekkene ved BAS og i all hovedsak en styrke for høyskolen.

BAS vil anbefale at høyskolen går gjennom sentrale, eldre dokumenter så som kvalitetssikringssystem, studieplan, forskrift og mandater for å sikre at disse dokumentene er oppdatert for eksempel på bakgrunn av nyere regelverksendringer og kunnskap innhentet gjennom kvalitetsarbeidet.

Konklusjon

Kravene i studietilsynsforskriften § 4-1 (5) er oppfylt.

Vurdering og utvikling av institusjonens studieportefølje

§ 4-1 (6) Resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens samlede studieportefølje.

Vurdering

BAS har en studieportefølje som består av ett studietilbud, *master i arkitektur*. I samsvar med strategien av 2015 har BAS som mål å forbli en liten, uavhengig, håndterlig og fleksibel høyskole, og det finnes ingen umiddelbare planer om å utvide porteføljen.

I dokumentasjonen skriver BAS at det kan være aktuelt å gjøre eventuelle endringer i studietilbudet. Det er imidlertid ikke aktuelt i dag, fordi søkertallene til studietilbudet er gode. Dersom søkertallene skulle synke drastisk, vil høyskolen revurdere situasjonen.

Ifølge BAS vil eventuelle strategiske og langsiktige endringer i studietilbudet handle om hvilke fagområder høyskolen skal prioritere å styrke gjennom ansettelser, engasjement, nye verktøy eller tilføring av ressurser og være basert på resultater fra kvalitetsarbeidet. BAS fremhever satsingen på Big Wonderful Experiment, etter den periodiske evalueringen i 2021 som eksempel på et ledd i et strategisk arbeid med studietilbudet, og understreker høyskolens rolle som en alternativ arkitektutdanning.

Konklusjon

Kravet i studietilsynsforskriften § 4-1 (6) er oppfylt.

4 Komiteens samlede konklusjon

Opprinnelig konklusjon

Det systematiske kvalitetsarbeidet ved BAS har enkelte mangler. Følgende krav er ikke oppfylt: studietilsynsforskriften § 4-1 (3) er ikke oppfylt. Manglene er av en slik art at institusjonen må gjennomføre enkelte tiltak for at de sakkyndige skal ha tillit til at institusjonens systematiske kvalitetsarbeid sikrer og videreutvikler utdanningskvaliteten.

Komiteens kommentarer til den opprinnelige konklusjonen

Komiteen takker BAS for et lærerikt institusjonsbesøk og for åpne samtaler med ledelse, lærere, administrasjon og studenter. Besøket ga en dypere innsikt i hvordan høyskolen reflekterer rundt og arbeider med kvalitetsspørsmål. Institusjonens størrelse og uformelle kultur gjør det mulig å tilpasse både undervisning og FoKU til aktuelle strømninger. På denne måten framstår høyskolens profil som dynamisk, innovativ og relevant med en klar bevissthet om samfunnsendringer og -behov.

Under institusjonsbesøket fikk komiteen inntrykk av et godt arbeidsmiljø både for ansatte og studenter. Trass i at høyskolen har få fast ansatte, er det sørget for god kontinuitet blant fagpersonalet. Studentene synes i høy grad å profitere av lærernes kontakt med arbeidslivet.

Komiteen er imponert over det faglige engasjementet, både hos ansatte og studenter. Dette engasjementet medfører en levende kvalitetskultur, som manifesterer seg på en rekke uformelle arenaer, men som også er forankret på alle nivå i institusjonen. Slik er BAS' oversiktlige miljø en fordel. Samtidig mener komiteen at nettopp det faktum at BAS er en liten og oversiktlig institusjon, med korte veier mellom ledelse, ansatte og studenter, kan føre til at rollefordeling og formelle beslutningslinjer blir uklare, i enkelte tilfeller heller ikke brukt. Høyskolen har en utpreget konsenskultur. Dette har utvilsomt fordeler, bl.a. når det gjelder forankring, men kan også by på utfordringer i situasjoner hvor det er nødvendig å ta en beslutning og innføre tiltak selv om ikke alle er enige.

BAS har et tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring som inkluderer studentevalueringer. Komiteen anbefaler likevel at institusjonen arbeider videre med å tydeliggjøre rollefordelingen. Komiteen foreslår videre at BAS operasjonaliserer sine kvalitetsparametere, slik at det blir tydeligere når det må gripes inn, og at det blir lettere og mer transparent å følge effekten av eventuelle tiltak. Selv om det uformelle kvalitetsarbeidet har mange positive sider, mener komiteen likevel at BAS bør formalisere mer av det uformelle arbeidet.

Komiteen konstaterer at BAS arbeider godt med læringsmiljøet, og at høyskolen er oppmerksom blant annet på de fysiske utfordringene som bygget innebærer, og på de psykososiale faktorene som studentene har gitt uttrykk for kan være krevende. Høyskolens bruk av eksterne sensorer vurderer komiteen som svært positiv. Når det gjelder periodisk evaluering, mener komiteen at syklusen med evaluering hvert 10. år er for sjelden, og råder

BAS til å bruke en kortere frekvens. En tettere kopling mellom periodisk evaluering og kvalitetssystemet anbefales.

Kvalitetsarbeidet er forankret i høyskolens strategiske planverk, i styret og i ledelsen. Det er uten tvil en positiv kvalitetskultur ved høyskolen, som imidlertid gjerne kan formaliseres noe mer. Komiteen mener at BAS foretar en systematisk innhenting av informasjon fra relevante kilder, og at høyskolens nasjonale og internasjonale nettverk bygger godt oppunder kvalitetskulturen.

For at kvalitetsarbeidet skal være tilfredsstillende, må BAS gjøre enkelte endringer i kvalitetsarbeidet.

Krav til oppretting

BAS må rette opp mangler i kravet i studietilsynsforskriften § 4-1 (3):

- Bergen Arkitekthøgskole må i samsvar med egne rutiner dokumentere praksis for at høyskolen systematisk kontrollerer at studietilbudet tilfredsstiller kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-3 og kapittel 2 i forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning. Bergen Arkitekthøgskole må vise hvordan høyskolens vurderinger er knyttet til de enkelte kravene i forskriften. Frist for oppretting er 1. juli 2024.

Ny konklusjon etter dokumentasjon på oppretting

Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Bergen Arkitekthøgskole er tilfredsstillende: Alle krav i universitets- og høyskoleloven § 3-5 (1) og § 10-1 (3), studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og studietilsynsforskriften § 4-1 er oppfylt. De sakkyndige har tillit til at institusjonens systematiske kvalitetsarbeid sikrer og videreutvikler utdanningskvaliteten.

Komiteens kommentarer til den nye konklusjonen

Komiteen mener at den dokumentasjonen BAS har sendt inn, viser at høyskolen svarer ut kravet til oppretting i forbindelse med studietilsynsforskriften § 4-1 (3). Dokumentet «BAS ordninger for systematisk kontroll av studietilbud», som ble revidert i juni 2024, dekker alle kravene til akkreditering av studietilbud og fremstår som en tydelig plan for hvordan BAS systematisk skal kontrollere at studietilbudet oppfyller kravene til akkreditering.

«Studierapport BAS 2023 + vårsemesteret 2024» dokumenterer at BAS har gjennomført kontroll med at studietilbudet tilfredsstiller kravene til akkreditering, og at høyskolen innfører endringer for å styrke kvaliteten i studietilbudet.

Komiteen har tro på at de reviderte rutinebeskrivelsene vil sikre at BAS også fremover gjennomfører systematisk kontroll av studietilbudet, i tråd med forskriftskravet og høyskolens egne ordninger.

I kapittel 5 gir komiteen råd om videre utvikling av det systematiske kvalitetsarbeidet. Alle disse rådene går ut over minstekravene i loven og forskriftene.

5 Vedlegg til komiteens innstilling

Råd til videreutvikling av institusjonens systematiske kvalitetsarbeid

I tillegg til å vurdere om kvalitetsarbeidet oppfyller kravene i universitets- og høyskoleloven § 3-5 (1) og § 10-1 (3), studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og studietilsynsforskriftens kapittel 4, ligger det i komiteens mandat å gi råd om videreutvikling av kvalitetsarbeidet ved institusjonen.

Den sakkyndige komiteen vil gi følgende råd til Bergen Arkitekthøgskole:

- BAS bør gjennomgå kvalitetssystemet og innarbeide de endringene som er gjort i det nasjonale regelverket siden systemet først ble utformet, herunder innarbeide de periodiske evalueringene i kvalitetssystemet og i høyskolens årshjul/kvalitetsplan.
- BAS bør vurdere om det er noen strukturer ved det uformelle kvalitetsarbeidet som kan innlemmes i det formelle, systematiske kvalitetsarbeidet.
- BAS bør være påpasselig med å sikre at det er tydelig hvilken instans i høyskolen som fatter hvilke formelle vedtak, og at både mandater og vedtak blir nedfelt skriftlig og fulgt opp i praksis.
- BAS bør så snart som mulig gjennomføre en læringsmiljøundersøkelse som tar opp i seg alle sider av de psykososiale og fysiske utfordringene med læringsmiljøet ved høyskolen.
- BAS bør innføre målbare terskelverdier og innføre tydeligere analyser og bruk av utvalgte nøkkeltall for å bedre grunnlaget for prioritering av tiltak og ressurser.
- BAS bør systematisk hente informasjon fra kilder som ikke har nær tilknytning til høyskolen, herunder avtakerundersøkelser.
- BAS bør utarbeide tydelig rutine for behandling av tilbakemeldinger fra studenter, lærere og sensorer. Rutinen bør innebære en systematisk loggføring av vedtak i SKU og rutinemessig tilbakemelding om slike vedtak til studenter og ansatte.
- BAS bør vurdere hvordan høyskolen kan videreutvikle dialogen med studentene om studietilbudets arbeidslivstilknytning.
- BAS bør gjennomgå eldre, sentrale dokumenter så som kvalitetssikringssystem, studieplan, forskrift og mandater for å sikre at disse dokumentene er oppdatert for eksempel i forhold til nyere regelverksendringer og kunnskap innhentet gjennom kvalitetsarbeidet.

6 BAS' offentlige uttalelse til den sakkyndige innstillingen

Bergen Arkitektthøgskole
Bergen School of Architecture

Besøksadresse:
Sandviksboder 59-61A
5035 Bergen, Norge

Postadresse:
Postboks 39
5841 Bergen, Norge

Tel: (+47) 55 36 38 80
www.bas.org

Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen, NOKUT
Postboks 578
1327 Lysaker

17.09.2024

Offentlig uttalelse til NOKUTs innstilling fra sakkyndig komite etter opprettinger i kvalitetsarbeidet ved BAS

Vi viser til oversendt rapport med innstilling fra sakkyndig komite etter opprettinger i kvalitetsarbeidet ved Bergen Arkitektthøgskole, datert 03.09.2024.

BAS oppfatter rapporten som grundig og konstruktiv og hovedkonklusjonene er i tråd med våre egne vurderinger. Vi merker oss de råd og anbefalinger som komiteen gir for videreutvikling av institusjonens systematiske kvalitetsarbeid og kan bekrefte at vi allerede har tatt fatt i flere av punktene som læringsmiljøundersøkelse, studietilbudets arbeidslivstilknytning og revidering av studieplan.

Avslutningsvis ønsker vi å takke komiteen for grundig og konstruktivt arbeid.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Emma Nilsson', written in a cursive style.

Emma Nilsson
Rektor BAS

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 |